

Sermayen yoksa Katar tamamlar!

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) 2015 yılı verilerini açıkladığı **"500 Büyük Sanayi Kuruluşu"** araştırmasında, doğrudan yabancı sermaye yatırımları açısından çarpıcı bir bilgi yer alıyordu.

İlk 500 içindeki yabancı sermayeli kuruluşların sayısı 2009'dan bu yana 153'ten, 125'e gerilemiş.

Sıcak para hızlı gelgit hareketleri yapabilir; ancak sanayicinin yatırım yaptığı bir ülkeden vazgeçmesi, ekonomiye duyulan güvende kırılmaya işaret eder.

Dünyanın önce gelen Doha merkezli İslami finans kuruluşu Qinvest'in Türkiye Genel Müdürü **Can Güçlü** ile sohbete bu noktadan başladık.

"Kürez ülkelerinden Türkiye'ye çok büyük finans gelmiyor ama ondan daha değerli olan sermaye geliyor" diye söze giriyor.

Haksız sayılmaz, son 5-6 yılda (Ki Qinvest de Türkiye Ofisi'ni 2010 yılında açtı) Türkiye'ye Katar'dan 5 milyar doların üzerinde yatırım yapıldı.

Lusail International Media, Sabah-Atv'deki hisselerini 2014 yılında Zirve Holding'e devredip çıktı. Ancak Katar sermayesi medya yatırımlarından vazgeçmedi.

El-Cezire kanalının da sahibi olan BeIN Media Grubu, TMSF'nin idaresinde olan Digiturk'ü yaklaşık 1 milyar dolara satın aldı.

ALICI OLARAK PIYASADA

Katar merkezli Commercial Bank, 2013 yılında Anadolu Grubu'nun bankası Abank'ın yüzde 71 hissesini aldı.

Katar Silahlı Kuvvetleri, Sancak Grubu'nun TMSF'den aldığı otomotiv şirketi BMC'yi iştirakleri arasına kattı.

Son 1 yılda biri perakende ikisi finans sektöründe olmak üzere 3 büyük hamleleri oldu.

Qatar National Bank, Yunanistan'ın en büyük bankalarından National Bank of Greece'in Finansbank'taki hisselerine 2.75 milyar Euro saydı.

Mayhoola for Investment, Boyner Grubu'nun yüzde 31 hissesine karşılık şirkete 885 milyon lira sermaye koydu.

Qinvest LLC, Almanya merkezli Ergo Portföy'ü satın alarak Türkiye'nin katılım esaslı fon pazarında en büyük paya sahip oldu.

Böylece Qinvest Asset Management, 1.5 milyar liranın üzerinde yönetilen toplam varlık büyüklüğüne ulaştı.

Gayrimenkul yatırımları içinde en ünlüsü elbette, İstanbul Yeniköy'deki Erbilginler Yalısı'ydı.

Bu alışveriş öyle süksa yaptı ki, **"İstinye Bayırı"**nın adı, **"Katar Caddesi"** olarak değişti.

Ne de olsa 100 milyon Euro verip Türkiye'nin en pahalı yalısını satın aldılar.

Bu paralar bize pahalı geliyor...

Katar Şeyhi **El Tani**'nin şirketinin Londra'daki gayrimenkul projesi One Hyde Park'ta, bir dairenin fiyatı en az bu kadar...

Londra'nın yeni simgesi olan Avrupa'nın en yüksek 2'nci gökdeleni **"The Shard"** da Katar'ın eseri!

Güçlü, Katar'ın Avrupa ve Amerika'daki gayrimenkul yatırımlarının 100 milyarlarca dolarlar olduğunu söylüyor.

"Türkiye'de satın alabileceğimiz vasıfta gayrimenkul bulamadık" diyor.

Saydığı vasıfların başında, **"Projenin tamamlanmış, çöpsüz üzümlü olması"** geliyor...

EMEKLİ MAAŞI YENİLENEBİLİR ENERJİDEN GELECEK

Güçlü, Türkiye'de yenilenebilir enerjiye 300 milyon dolar sermaye koyacaklarının altını çiziyor. Bu da en az 1 milyar dolarlık yatırımın fonlanması anlamına geliyor.

Qinvest, Türkiye'nin ilk enerji odaklı özel sermaye fonu İstanbul's Crescent Capital tarafından başlatılan Temiz Enerji Geçiş Fonu'na 30 milyon dolar ara finansman aktararak Türk enerji sektörüne ilk hamlesini yaptı. Crescent Capital, 81 MW'lık hidroelektrik santrali Akocak HES'in tamamını satın almak için 5 yıllık murabaha enstrümanını kullanacak.

Ergo Portföy'ün satın alınmasıyla, yenilenebilir enerji sektörüne duydukları gösterdikleri ile arasında paralellik bulunuyor.

40-50 yıllık ekonomik görünümleri izleyen emeklilik fonlarının, yenilenebilir enerji sektörünün potansiyeline yatırım yapmayı tercih ettiklerini ekliyor.

Hatırlarsanız, Kanada'da 76,1 milyar dolarlık varlık yöneten emeklilik fonu PSP Investment Board, Adnan Polat Enerji'nin hisselerini satın almıştı.

Güçlü, yenilenebilir enerji alanında Türkiye'de **"satın alınabilir fiyatlar"** oluştuğuna değiniyor.

Meselenin özeti şu: Katar alıcı olarak kazanmak üzere Türkiye'de. Bunun içinde katılım bankaları da olacak mı, göreceğiz...

**Serpil
YILMAZ**

syilmaz@hfgazete.com.tr

Arazi kamudan sanayi özelden

Mademki **kamu-özel ortaklığı** diyoruz... Mademki "**sanayi olmadan asla**" diyoruz... Mademki ille de "**üreterek yüksek büyüme**" diyoruz... O halde herkesin ve her kesimin **kendi üzerine düşeni yapması** gerekiyor ve bunu bizler yapmaz isek bizim yerimize başkaları yapmayacak.

Sanayi bir şeyden çok üretmek demektir ve bizim 2023 hedeflerine varabilmek için **çok şeyden çok fazla üretmemiz** gerekecek. Bu da yetmeyecek, bu şeylerin **niteliğini artırmamız** gerekecek.

O halde **sanayici ruhunu yeniden şahlandırmak için geçmişin hayaletlerinden kurtarmamız** şart. Geçmişin hayaleti, **devleti dolandıran** sermaye,

vergi vermeyen işadamları, **kamu kaynaklarıyla zengin** olmak...

Bütün bunların işe yaramadığını, **sürdürülebilir kalkınmaya çare olmadığını** yarım asırdan bu yana **en yüksek maliyetten** öğrendik. Şimdi **farklı zihin yapısına** geçmeliyiz.

Maliye Bakanı **Naci Ağbal**, Sabah'a yaptığı açıklamada, teşvik belgeli yatırımlarda, **yatırım yapılan fabrika binasının ve arsanın emlak vergisinin alınmayacağını** söylüyor. Evet, ama yetmez.

Yetmez zira bugün yatırımlar içinde **arazi payının giderek yükseldiğini** görüyoruz. **Istanbul Sanayi Odası'nın ISO 500** araştırmasında kârı, **ya kalitesiz finansmana veya fahiş fabrika arazi veya binasına** verdiklerini gördük.

Bugün **sanayisi olmayanın hali** meydana... Komşumuz **Yunanistan'ı** hatırlayın... **Petrolü, altını** olmak da para etmiyor. **Rusya'yı zora sokan ürün ülkesi** olması... **Türkiye'de sanayi var ama yetmiyor**. Bu ruhu ateşlemek için **seferber** olmalıyız.

Eğer **kamu-özel sektör ortaklığında** samimi isek, **araziyi kamu, sanayii de özel sektör** koyar, arazi, bina, sahra, **29, 49** yıllığına kiralanır. **İmalat sanayii şartıyla** üretime destek olunur. Biz kamu-özel ortaklığını **daha güçlü milli ekonomi**, daha iyi bir yarın için geliştir-medik mi zaten...

**Mehmet
GÖKTÜRK**

mgokturk@mgsmedya.com.tr

SANAYİCİ FİNANSMANDA ZORLANIYOR

TÜRK ticari hayatının faizcilerin elinde adeta oyuncak olduğunu söyleyenlerin sayısı her geçen gün artıyor. Yapılan bir araştırma Türk sanayi devlerinin, en büyük sorununun borç ve finansman gideri olduğunu ortaya koymuş.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) her yıl sanayinin en büyük kuruluşlarını içeren araştırması, Türkiye sanayisinin borç sarmalında olduğu gerçeğini gözler önüne serdi. Kazandığının üçte ikisini finansman giderlerine ayıran sanayinin devlerinin borçlanma oranı ise yüzde 63'ü buldu. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan** bu durumun sürdürülemez olduğuna dikkat çekerken "Sanayicinin dışıyla tırnağıyla, Ar-Ge yaparak, yatırım yaparak, istihdam yaratarak, risk alarak kazandığı paranın neredeyse üçte ikisi finansmana gidiyor" dedi.

Dünyada finansman giderinin faaliyet kârına oranı yüzde 16 Türkiye'de ise bu oran yüzde 63. Finansman gideri ve borçlanma oranındaki artışta dolar kurunda geçen yıl kırılan rekorun etkisi büyük. Türkiye'nin 500 büyük sanayi şirketlerinin üretimden net satışları 2015'te yüzde 7 artarak 450.5 milyar lira oldu. Sanayicinin esas faaliyetlerinden elde ettiği kâr 2014 yılına yüzde 44.9'luk artışla 44.1 milyar liraya çıktı. Faaliyet kârının net satışlara oranı ise yüzde 8.7 ile son yılların en yüksek düzeyine ulaştı. Finansman giderleri 2014'e göre yüzde 75.1 artarken bu sanayicinin elde ettiği 44 milyar lira kârın 28 milyar lirasını yani yüzde 63.4'ünü, finansman gideri olarak verdiği ortaya koydu. Bahçivan, bu oranın dünya ortalamalarına göre oldukça yüksek olduğuna dikkat çekti.

Araştırmanın sonuçlarını açıklayan Bahçivan, 2015'te faaliyet kârını yüzde 45 artırmayı başaran **İSO-500** sanayi kuruluşunun, kârının üçte ikisini finansman gideri olarak kaybettiğini belirterek, böyle bir modelde sanayicinin ayakta kalmasının zor olduğunu söyledi. Bahçivan, "Dikkat çekmek istediğimiz nokta, sanayicinin finansman giderlerinin 2015'te anormal yükselişi. Sanayicinin finansman giderleri 2015'te yüzde 75 arttı. Faaliyet kârının büyük bölümü finansman giderlerine gidiyor. Sanayici 2015'te elde ettiği 44 milyar liralık kârın 28 milyar lirasını başka bir ifadeyle yüzde 63.4'ünü finansman gideri olarak kaybetti" dedi.

İşte ticari hayat için faizi en büyük tehdit haline getiren budur. Sanayici ve diğer müteşebbis, dışıyla tırnağıyla, Ar-ge yatırımı yaparak, istihdam yaratarak, farklı riskler alarak para kazanmaya çalışıyor. Ne yazık ki kazandığı paranın üçte ikisi finansmana gidiyor. Türkiye'de gelinen noktada bu oran, dünya ortalamalarına göre de çok yüksek. Türkiye'deki finansman sisteminin bu şekilde yürütmesi artık imkansız. Bu konuda tabii ki bankalar ile sanayiciyi karşı karşıya getirerek bir çözüm bulunamaz. Zaten gerçekçi de değil. İki tarafın da mutsuzluğunun arttığı böyle bir modelle artık sanayi çarklarının sağlıklı şekilde dönmesi kolay görünmüyor. Sadece faiz indir kısır döngüsünden çıkmak gerekiyor. Çok köklü bir yapısal reform gerekiyor.

Çalışarak, risk alarak, kendini yorarak para kazananların refah içinde yaşaması gerekirken, çalgıcılar, dansözler, tefeciler gününü gün ediyor. Türkiye bir yanlış gidişin içerisinde düşürülmüş. Müthiş bir tüketim alışkanlığı almış başını gidiyor. Medya bilgi vermek ve bilinmeyenleri öğretmek gibi esas görevi yerine, çılgınca tüketimi tahrik eden bir yapıya dönmüş. Bu kötü gidiş sözle durmaz.

ISO İran'da 10 milyar dolara OSB kuracak

İran Ticaret Sanayi Maden ve Tarım Odası Başkanı Muhsin Celalpur, "İstanbul Sanayi Odası İran'da 10 milyar dolarlık yatırımla Organize Sanayi Bölgesi oluşturacak" dedi.

İRAN Ticaret Sanayi Maden ve Tarım Odası (TSMTO) Başkanı Muhsin Celalpur, "İstanbul Sanayi Odası (ISO) İran'da Organize Sanayi Bölgesi oluşturacak" dedi.

İran resmi ajansı IRNA'ya konuşan Celalpur, İstanbul Sanayi Odası'nın İran'da 140 birimden oluşan Organize Sanayi Bölgesi inşa edeceğini belirtti. Kurulacak sanayi bölgesi için ilk etapta 10 milyar dolarlık yatırım yapılacağını belirten Celalpur, "Varılan anlaşmaya göre, bu bölgedeki iş gücünün yüzde 85'i İran, yüzde 15'i ise Türkiye'den olacak." ifadesini kullandı.

Celalpur, sanayi birimlerinin inşa çalışmalarının bu yılın ikinci yarısında başlayacağını söyledi.

İran TSMTO Bakan Yardımcısı Ali Yezdani ise ülkedeki sanayi

bölgelerinde yabancıların yer aldığını ancak ilk kez yabancı bir ülkenin İran'da Özel Sanayi Bölgesi kuracağını belirtti.

Yezdani, "Türkiye'nin yanı sıra Çin ve Rusya ile de Casek ve Bem bölgelerinde Organize Sanayi Bölgesi inşası için müzakereler yürüttük."

Şu anda Merkezi, Erdebil, Semnan ve Hemedan eyaletlerinde sanayi bölgesi ve özel ekonomi bölgesi oluşturma yönünde İstanbul Sanayi Odası'na sunduğumuz öneri kabul edildi." ifadelerini kullandı.

Yezdani, "Bu Türk tarafına sunduğumuz yedi bölge ve özel ekonomi bölgesi oluşturma önerisi enerji nakil hatlarına, havaalanına ve ulaşım hatlarına yakınlık gibi özelliklere sahip bulunuyor." dedi.

Bu arada İran'da ISO tarafından Organize Sanayi Bölgesi oluşturulmasına yönelik iyi niyet anlaşmasının dün akşam ISO Başkanı Erdal Bahçivan ve İran TSMTO Başkanı Celalpur tarafından imzalandığı da bildirildi.

"Nitelikli iş birliklerine kapı açacaktır"

ISO Başkanı Bahçivan konuya ilişkin AA muhabirine yaptığı yazılı açıklamada Organize Sanayi Bölgesi için bir çalışma komisyonu hazırlığına başlayacaklarını ifade etti.

İran'la beraber atılacak iş birliği adımlarının nitelikli iş birliklerine kapı aralayacağını aktaran Bahçivan şunları kaydetti:

"Bu gelişme bizim ISO Meclisi olarak yaptığımız son İran seyahatimizden sonra açıkladığımız

'Birlikte OSB kurma' düşüncesinin bir adım ileriye olan iyi niyet görüşmesidir. O gün açıklanan düşünceler ile ilgili bir yol haritası oluşturmak için bir araya gelindi. Bu konuda önümüzdeki günlerde atılabilecek somut adımlar konuşuldu.

Yani İran seyahatimizden sonra bir adım daha ileri gittik ve bir iyi niyet anlaşması yaptık.

Bu çerçevede İran'da bir OSB oluşturmak için Odamızda deneyimli arkadaşlarımızdan oluşacak bir çalışma komisyonu hazırlığına başlıyoruz.

Umut ediyoruz ki bu Türkiye-İran ekonomik ilişkilerinin gelişmesi noktasında arzu ettiğimiz ilerlemeler ve nitelikli iş birliklerine kapı açacak, fayda sağlayacak bir proje olacaktır."

(AA)

iso İran'da 10 milyar dolara OSB kuracak

İran Ticaret Sanayi Maden ve Tarım Odası Başkanı Muhsin Celalpur, "**İstanbul Sanayi Odası** İran'da 10 milyar dolarlık yatırımla Organize Sanayi Bölgesi oluşturacak" dedi.

İRAN resmi ajansı IRNA'ya konuşan Celalpur, **İstanbul Sanayi Odası**'nin İran'da 140 birimden oluşan Organize Sanayi Bölgesi inşa edeceğini belirtti.

Kurulacak sanayi bölgesi için ilk etapta

10 milyar dolarlık yatırım yapılacağını belirten Celalpur, "Varılan anlaşmaya göre, bu bölgedeki iş gücünün yüzde 85'i İran, yüzde 15'i ise Türkiye'den olacak." ifadesini kullandı. **(AA) >> 4. Sayfada**

